

Vereniging van
Zuid-Hollandse Gemeenten

JAARVERSLAG 2022

ALV 12 MEI 2023

AGENDAPUNT 3

GEVRAAGDE BESLISSING:

**DE ALV WORDT VOORGESTELD KENNIS TE NEMEN VAN HET JAARVERSLAG
2022.**

VOORWOORD

Voor u ligt het verslag van het bestuur van de VZHG over het jaar 2022. Een verenigingsjaar, waarin Corona op de achtergrond raakte en we tegelijkertijd voor nieuwe crises werden geplaatst. De oorlog in Oekraïne veroorzaakte een schok in de wereld en heeft op allerlei terreinen directe en indirecte grote gevolgen gehad. Zo kwam er een grote stroom van ontheemden op gang en alle veiligheidsregio's en gemeenten stonden voor de grote opgave om ontheemden onderdak te bieden. Ook in Zuid Holland zijn de handen ineens geslagen en werd de opvang tot stand gebracht. Deze grote maatschappelijke opgave was echter niet de enige opgave. Mede als gevolg van de Oekraïne ontstond er een energiecrisis. Voorts was er de crisis op de woningmarkt de aanpak van stikstof en een heel sterk stijgende inflatie waardoor veel inwoners en bedrijven financieel in het nauw kwamen. Daarnaast dreigt er voor gemeenten nog steeds een financieel ravijn in 2026. We mogen ons echter gelukkig prijzen dat in de gemeenten talloze inwoners actief zijn in gemeenteraden en colleges van BenW. Zij bleven niet langs de kant staan maar pakten de handschoen op om voor hun inwoners het verschil te maken. Ik heb veel respect daarvoor.

Tenslotte hoop ik u binnenkort te ontmoeten om elkaar te inspireren en om onze gemeenschappelijke opgaven en uitdagingen aan te gaan

Met hartelijke groet,

Jolanda de Witte, voorzitter.

1. VERENIGINGSZAKEN

1.1. LEDEN

Per 1 januari 2022 waren er totaal 50 gemeenten in Zuid-Holland, die allemaal lid waren van de vereniging.

1.2. SECRETARIAAT

Op 1 januari 2022 bestond het secretariaat van de vereniging uit 0,11 fte bestuurlijk secretaris (Anne de Baat) en 0,44 fte medewerker secretariaat (Leny Bekkering).

Medio 2022 werd de vacature van strategisch adviseur opengesteld. Op deze vacature werd per 15 november Diana van der Kroon voor 0,5 fte aangesteld.

1.3. BESTUURSSAMENSTELLING EN BESTUURSVERGADERINGEN

BESTUURSSAMENSTELLING

Op 16 maart 2022 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats met als gevolg dat een aantal leden van het bestuur hun werkzaamheden beëindigde. We namen afscheid van Saskia Bruines, Arno van Kempen en Jan van Dijk. Op 9 december heeft ons bestuur officieel in het kasteel van Rhoon van deze zeer gewaardeerde bestuursleden afscheid genomen.

De overige bestuursleden zijn op pad gegaan om de ontstane vacatures te vervullen. In de loop van het verslagjaar nam een vijftal personen plaats in ons bestuur. Zij zullen tijdens de ALV van 12 mei a.s. als nieuw bestuurslid worden voorgesteld.

BESTUURSVERGADERINGEN

In het verslagjaar hebben zes vergaderingen van het Dagelijks Bestuur en vijf vergaderingen van het Algemeen Bestuur plaatsgevonden.

Op 10 februari maakte het AB officieel kennis met de nieuwe gedeputeerde, de heer Frederik Zevenbergen. In deze vergadering besprak het AB hoe aan een lokale spiegel nieuwe stijl gezamenlijk met de provincie uitwerking kan worden gegeven. Op het moment van schrijven van dit verslag is een drietal gemeenten uitgenodigd om ervaringen met een spiegel op te doen (zie ook paragraaf 3.2.)

Op 21 april besprak het AB de jaarstukken 2021. Teruggekeken werd op het Webinar over de grote opgaven in het woondossier, dat op 13 maart vanuit de studio in Den Haag werd uitgezonden (zie paragraaf 1.6.2.). Het AB keek ook vooruit naar de bestuurdersdag van 20 mei die helaas geen voortgang heeft gevonden.

In de vergadering van 7 juli werd besproken dat in de regio's de diverse woonopgaven (bouwen en doelgroepen) hoogst actueel zijn. Hier en daar ontstaan mooie initiatieven. Het AB vindt een vervolg Webinar gewenst, zeker om als VZHG een platform te zijn waarop creatieve plannen wordt geëtaleerd.

Het AB besprak op 1 september de lijst van Zuid-Hollandse kandidaten voor het VNG-bestuur en de VNG-commissies. Er waren ruim 130 kandidaten uit onze provincie. Een geweldige belangstelling maar veel kandidaten moesten worden teleurgesteld. Het bestuur heeft een brief aan de VNG-directie

geschreven over de onduidelijke criteria en weging van componenten als ook het feit dat er geen terugkoppeling plaatsvindt naar kandidaten waarom zij zijn afgewezen. De reactie van de VNG kwam snel maar was teleurstellend.

In de vergadering van 24 november waren de nieuwe waarnemend bestuursleden aanwezig en werd een start gemaakt met het AB in nieuwe samenstelling. Na een korte introductie door de secretaris werden aan de hand van een presentatie van de strategisch adviseur de potentiële aandachtsvelden verkend waarmee een opmaat wordt gemaakt voor de strategische agenda 2023-2025.

1.4. FINANCIËLE ADMINISTRATIE

Over het verslagjaar werd de financiële administratie tot onze tevredenheid uitgevoerd door De Borst administratiekantoor te Capelle aan den IJssel. De controle van de jaarrekening bleef ondergebracht bij accountantskantoor Advisum/accountant Ron Weijmans.

1.5. NIEUWSBRIEF

De VZHG Nieuwsbrief is in 2022 ondanks de onderbezetting van het secretariaat tweemaal verschenen.

1.6. VIERING 100- JARIG BESTAAN

De VZHG is op 23 juni 1923 opgericht. Het 100-jarig bestaan van de vereniging wordt gevierd op 1 september 2023.

De voorbereidingen zijn in december gestart met een gesprek met oud-voorzitters van de vereniging.

1.7. BIJEENKOMSTEN

1.7.1. ZUID-HOLLANDSE BESTUURDERSDAG EN ALGEMENE LEDEN VERGADERING 2022

Op 20 mei jl. vond de ALV van onze vereniging plaats digitaal plaats. De geplande bestuurdersdag in Brielle kon niet doorgaan. Veel colleges waren na de verkiezingen nog in wording waardoor het aantal aanmeldingen achterbleef.

De ALV werd op 20 mei uitgezonden vanuit de studio in de Willemschhof, het kantoor van de VNG. De deelnemers konden via een speciale link verbinding zoeken met de studio. Zij konden door te chatten hun opmerkingen maken.

Na de opening door de voorzitter, Jolanda de Witte, hield de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland een inspirerende toespraak over de opgaven die op het bordje van de gemeenten liggen en over de urgente opgave van de huisvesting van asielzoekers. Hier geldt naar zijn mening niet een 'ja maar' maar een 'en toch'. Hij deed een beroep op de gemeenten om als het ware een 'spitsstrook' te organiseren, een reserve, die in geval van een grote toeloop van asielzoekers kan worden aangewend. Luuk Heijlman van de VNG nam ons kort mee in de doorstart van de Hervormingsagenda Jeugdbeleid, het interbestuurlijk programma 'een thuis voor iedereen' en de lange termijneffecten van Corona. Onze wnd. voorzitter Jolanda de Witte keek terug op de bestuurdersdag 2021 met daarin veel aandacht voor de stapeling van opgaven voor gemeenten in het woondossier en de zorg over de financiële middelen 2021. Zij keek ook vooruit naar 2022/2023. Het bestuur heeft in de begroting voor 2023 ruimte gecreëerd om meer netwerkbijeenkomsten te organiseren en te werken aan een actuele

en interactieve website. De financiële dekking daarvan gebeurt vanuit de algemene reserve. De contributie blijft gelijk en wordt niet geïndexeerd. De jaarstukken werden conform besloten. Na de behandeling van de jaarstukken was het woord aan de vicevoorzitter, Emile Jaensch, die de kandidatuur van Jolanda de Witte als voorzitter van de VZHG toelichtte. Jolanda was waarnemend voorzitter na het vertrek van de vorige voorzitter Klaas Tichelaar. Jolanda werd met grote eenstemmigheid nu formeel benoemd als de nieuwe voorzitter van de VZHG. Zij kondigde als laatste agendapunt een verrassing aan. Dat was de lancering van de Zuid-Holland Academie voor bestuurders. (Voor verdere informatie, zie www.zuidhollandacademie.nl).

1.7.2. WEBINAR AANDACHTSGROEPEN EN SPOEDZOEKERS OP DE WONINGMARKT OP 11 MAART 2022

Het Webinar op 11 maart had als doel het verkennen van de aandachtsgroepen/spoedzoekers, van praktijkvoorbeelden (best practices) en van innovatieve en betaalbare oplossingen. Interessant daarbij was na te gaan wat het succes van zo'n oplossing heeft bepaald en wat de gemeente daarin heeft betekend en met welke middelen.

Het Webinar werd geopend door Jolanda de Witte, voorzitter van de VZHG. Na een introductie door de gespreksleider Robbert-Jan van Duijn (burgemeester van Nieuwkoop en gastheer van de bestuurdersdag in april 2021) voerde de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland, de heer Jaap Smit, het woord. Hij benadrukte het belang van de opgave voor de gemeenten.

Ali Rabarison, directeur Beleid, Inclusieve Samenleving en Financiën van de VNG schetste vervolgens de inhoudelijke context van de problematiek van aandachtsgroepen en spoedzoekers op de woningmarkt. Anne Koning, lid van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, verzorgde een provinciale reflectie op de problematiek van aandachtsgroepen en spoedzoekers op de woningmarkt. Daarna volgen twee voorbeelden uit de praktijk. De wethouders Rogier Tetteroo (Gouda) en Marlies Volten (Teylingen) presenteerden ieder een project voor spoedzoekers in hun eigen gemeenten. Het Webinar werd goed bezocht.

2. DE VZHG ALS PROVINCIALE AFDELING VAN DE VNG

2.1. DE ROL ALS PROVINCIALE AFDELING

De 12 Provinciale Afdelingen behartigen de belangen van de gemeenten in de betreffende provincie. Zij spreken hiertoe met het provinciebestuur. Daarnaast informeren zij gemeenten over vraagstukken die in de provincie spelen.

De afdelingsbesturen dragen kandidaten voor het bestuur van de VNG voor en adviseren over de benoemingen in het bestuur en in de VNG-commissies.

In een vacatureronde ontvangt de VZHG van de VNG een overzicht van kandidaten uit Zuid-Holland die zich voor vacatures hebben aangemeld. Aan de hand van deze lijst kan de VZHG aanbevelingen doen bij de benoemingencommissie van de VNG, die uiteindelijk de enkelvoudige voordrachten opstelt. Kandidaten kunnen er zelf voor kiezen ondersteuning van het VZHG bestuur te verzoeken en daarbij persoonlijke motivatie en CV te verstrekken.

In 2022 was ook een bestuurlijke klankbordgroep van de VNG actief waarbij onder anderen alle provinciale voorzitters wekelijks werden bijgepraat over de actualiteiten rond Covid-19.

2.2. CONTACT MET VNG- BESTUUR EN VNG-DIRECTIE

Met de VNG-directie en het -bestuur vond periodiek overleg plaats.

2.3. OVERLEGGEN SECRETARISSEN PROVINCIALE AFDELINGEN

Jaarlijks vinden in het voor- en najaar overleggen plaats van de secretarissen van de twaalf provinciale afdelingen en de VNG. Tijdens deze overleggen vindt ook de ambtelijke voorbereiding plaats van de vergaderingen van de voorzitters van de provinciale afdelingen met het VNG-bestuur en de VNG-directie.

3. DE VZHG EN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND

3.1. CONTACTEN MET HET COLLEGE VAN GEDEPUTEERDE STATEN

De contacten met de Commissaris van de Koning en de leden van het college van Gedeputeerde Staten zijn heel constructief. Op 10 februari maakt het AB officieel kennis met gedeputeerde Frederik Zevenbergen.

De heer Zevenbergen bracht de volgende boodschap. Het gezamenlijk werken aan de kwaliteit van het openbaar bestuur op decentraal niveau vergt dat provincie, gemeenten en waterschappen voldoende inzicht hebben in hoe het met die kwaliteit concreet is gesteld en voor welke uitdagingen we zowel gezamenlijk als individueel staan. In het verleden waren de bekende bestuurskrachtmetingen hiervoor zeer gebruikelijke instrumenten.

Het provinciebestuur van Zuid-Holland heeft een aantal jaar geleden samen met gemeenten geconstateerd dat de bestaande bestuurskrachtmetingen tamelijk verouderd waren en dat bij gemeenten mede hierdoor de behoefte gestaag afnam. Eveneens had dit te maken met de veelal negatieve weerklank en associatie: bestuurskrachtmetingen werden hoofdzakelijk alleen geïnitieerd als er iets “aan de hand was” en organisatorische ingrepen werden overwogen. We constateren dat in de praktijk bestuurskrachtmetingen niet tot nauwelijks meer plaatsvinden. Het provinciaal bestuur heeft in de voortgangsrapportage van het programma Beter Bestuur uitgesproken te willen bezien of er in samenspraak met de VZHG toegewerkt kan worden naar een soort spiegel nieuwe stijl. In het kader van het programma Beter Bestuur zijn door Zuid-Hollandse gemeenten, waterschappen en provincies gezamenlijk uitgangspunten opgesteld voor een goed openbaar bestuur (Effectief & Presterend, Robuust & Integer, Responsief & Verbonden, Lerend & Innoverend). Mogelijkerwijs bieden deze uitgangspunten een goed startpunt

Samen met de provincie heeft de VZHG voor nieuwe raadsleden een roadshow georganiseerd. Daarbij was kennismaken met de provincie en het provinciebestuur het centrale thema. Voorts vindt er een jaarlijks overleg plaats tussen de voorzitter van de VZHG en de Commissaris van de Koning om activiteiten van provincie en vereniging op elkaar af te stemmen.

3.2. JAARLIJKS GEZAMENLIJK CONGRES OP 18 NOVEMBER 2022.

De Provincie en de VZHG hebben jaarlijks een gezamenlijk congres. In 2022 was het centrale thema ‘voorbij de polarisatie’.

Na een welkomstwoord en een toespraak van de Commissaris van de Koning ging Jolanda de Witte in op het fenomeen polarisatie binnen een democratie. Hierbij benoemde zij het belang van verbinding en het naar elkaar luisteren.

In zijn Keynote Speech verdiepte Hans Boutellier het fenomeen polarisatie, met name in relatie tot het bredere thema vertrouwen in de overheid. Hij ging in op de verschillende kanten van polarisatie en hij bood concrete handelingsperspectieven voor bestuurders.

3.2. CONTACTEN TUSSEN AMBTELIJKE ORGANISATIE VAN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND EN HET SECRETARIAAT VAN DE VZHG

Regelmatig vinden er goede contacten plaats tussen ambtenaren van de provincie en het secretariaat van de VZHG. Deze contacten dienen vooral ter voorbereiding van bestuurlijke contacten en gezamenlijke activiteiten.

BIJLAGE 1 SAMENSTELLING BESTUUR OP 31 DECEMBER 2022

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter	Jolanda de Witte, burgemeester van Albrandswaard
Vicevoorzitter	Emile Jaensch, burgemeester van Oegstgeest
Penningmeester	Gert Logt, griffier van Hendrik Ido Ambacht
Bestuurlijk secretaris	Anne de Baat, gemeentesecretaris (wnd.) Zoeterwoude

BESTUURSLEDEN

Robert van Asten, wethouder Den Haag, wnd.
Carla Breuer, burgemeester Teylingen, wnd.
Steven van Die, wethouder Hendrik Ido Ambacht, wnd.
Joost van der Geest, wethouder Gorinchem
Titus Livius, directeur Concernstaf en Strategie, Rotterdam, wnd.
Daan Markwat, wethouder Goeree-Overflakkee
Ben van der Stee, wethouder Westland, wnd.
Rogier Tetteroo, wethouder Gouda, wnd.
(de waarnemend bestuursleden worden tijdens de ALV voorgedragen)

ERELID drs. H.B. Eenhoorn
EREVOORZITTER mr. T. Elzenga
EREVOORZITTER M.J.D. Jansen
EREVOORZITTER J.F. Koen